

Predikan för 1:a söndagen i Advent, årgång B

Av Anders Arborelius OCD

”Varför låter du oss gå vilse och överge dina vägar, Herre?”, frågar Jesaja i dagens första läsning. Och den frågan har människor alltid upprepat ända sedan dess: ”Varför tillåter Gud oss att gå vilse? Varför tillåter Gud det onda?” Men det finns en liten accentskillnad mellan Jesajas fråga och den fråga som vi hör så ofta.

Och i den till synes obetydliga lilla accentskillnaden ligger något helt avgörande, ja, en avgrund mellan två helt olika livsuppfattningar. Jesaja vänder sig direkt till Gud och säger *du*, medan den andra frågan egentligen är retorisk och inte vänder sig till någon, utom möjligen till det egna jaget. Jesajas fråga är bön, för så länge vi säger *du* är det alltid fråga om bön.

Så länge vi vänder oss direkt till Gud och säger du, får vi fråga honom om allt. Inom bönen värld finns det en oändlig frihet, och det beror naturligtvis på att vi är skapade till Guds avbild, han om i sig själv är helt fri, helt oändlig. I bönen är det alltid två slags frihet som möts: Guds och vår egen. Dessa två slag av frihet är besläktade, men ändå olika.

I bönen dialog lär vi oss att frivilligt infoga vår frihet i Guds: ”Ske din vilja.” Här finner vi faktiskt svaret på Jesajas fråga: ”Varför låter du oss gå vilse och överge dina vägar, Herre?” Vägen fram till svaret är ofta lång, men går vi på bönen väg kan vi inte gå vilse. Ställer vi vår fråga till Gud – till dig, o Herre – får vi svar. Ställer vi den till vårt eget tyckande och tänkande får vi aldrig svar.

Livets grundstruktur är dialog och relation: det är filosofins sätt att besvara livsfrågorna. Och teologin instämmer: förbundet mellan Gud och oss går som en röd tråd genom hela Bibeln och får sin fulla verklighet i den oupplösliga föreningen mellan Kristus och hans Kyrka.

Och allt detta pekar tillbaka på tilvarons innersta kärna: den eviga relationen och förbundet i Gud själv mellan Fadern och Sonen i Andens enhet. Där finns det definitiva svaret på alla frågor. Vägen därhän är ofta lång för oss, men ”Gud är trofast, han som har kallat er till gemenskap med sin Son Jesus Kristus, vår Herre”, som Paulus säger i dagens andra läsning.

Gud kallar oss till gemenskap med sig själv. Gud kallar på oss, han ropar på oss, han tilltalar oss. Ofta erfar vi detta så att säga bakifrån: som vår egen fråga, som vårt sökande, som vår oro och vår längtan. Också detta möter vi hos Jesaja: ”O att du slet itu himlen och steg ner... utförde underverk som vi inte väntade oss”. Gud väcker, djupt inom oss, en längtan, ett hopp. Först kan detta vara mycket vagt och diffust, men så småningom brukar det anta fastare konturer. O att *du* ville komma till oss”.

Vår längtan blir dialog med ett du, det blir bön. Vi vänder oss direkt till Gud: kom till oss, o Herre. Det är det som är advent. Gud vill ingenting hellre än att komma till oss, men han vill också att vi skall längta efter honom, liksom längta fram hans ankomst: ”Kom, och dröj inte, o Herre.” Våra frågor går över till uppmaning, till bönfalan, till bejakelse.

Gud vill ingenting hellre än att besvara vår längtan. Jesajas bönerop: ”O att du steg ner” sammanfattar hela GT:s obändiga längtan, och den har besvarats när Gud kommer till jorden och antar vår mänskliga natur. Advent är människans rop, och jul är Guds svar. Detta är något oåterkalleligt. Gud har svarat en gång för alla på våra frågor, på våra rop, genom att bli människa.

Men ändå måste vi lära oss detta alltmer, både som enskilda personer och som gemenskap, som Kyrka. Börens dialog fortsätter och fördjupas, både i var och en av oss och i hela Kyrkan. Och när väl Gud en gång gett oss svaret, låtit det eviga Ordet bli kött och blod i Jesus Kristus, då gäller det naturligtvis att lyssna på svaret, att se på honom, att insupa hans sanning.

Dagens evangelium sammanfattar denna grundattityd i ordet *vaka*. Vi måste vaka i bön. ”Håll er vakna”, säger Jesus. Och han ger oss portvakten som exempel. Hans enda uppgift är att vaka, vakta, vara vaken och vaksam. Jesus brukar ofta peka på en yrkesman för att visa oss något väsentligt i vår kristna kallelse: på herden, fiskaren, portvakten; alla har de något att lära oss, ja, till och med tullindrivaren och skökan kan lära oss att vi måste omvända oss.

Portvakten kan tyckas överflödig i vår tid, när inget bostadshus håller sig med en sådan, utan har porttelefon i stället – men det är kanske också symptomatiskt för krisen i våra hem och familjer. Det som man däremot sätter högst i vår samtid – företag, banker och dylikt – där håller man sig ofta med en portvakt, ja, också i kloster med självaktning!

”Håll er vakna”, säger portvakten. ”Håll ögonen öppna”. ”Ni vet inte när husets herre kommer”. Vi kristna vet att Herren har kommit. Han har svarat på all vår längtan, på alla våra frågor. Advent har fått sitt svar i julen. Gud har blivit människa. Han har talat till oss på ett sätt som går att begripa. Men nu är det Guds tur att ställa frågorna till oss, att längta efter vårt svar. Därför får vi tala om Guds advent.

Gud längtar efter oss, minst lika mycket som vi längtar efter honom, ja, vår längtan är bara en svag avglans av hans. Han har gjort sig lik oss för att vi skall bli lika honom. Dialogen får aldrig ta slut. Bönen måste få fortsätta för alltid. ”Gud har blivit människa för att gudomliggöra människan”, så brukade kyrkofäderna sammanfatta kristendomens glada budskap.

Därför måste vi hålla oss vakna, ”så att han inte plötsligt kommer och finner oss sovande”. I vår bön och i vårt liv är det alltid advent. Gud kommer alltid till oss, han talar alltid. Han ber oss alltid om något. Han kommer ofta förklädd i människornas och händelsernas gestalt. Därför är portvakten alltid vår förebild. Han känner igen den som bultar på dörren. Han släpper in honom genom hjärtats port.

”Ni vet inte när husets herre kommer, om det blir på kvällen eller vid midnatt eller i gryningen eller på morgonen.” Men portvakten är alltid beredd. Han känner igen de små tecknen, det fördolda språk som husets Herre använder sig av. Som kristna har vi alla del av denna portvaktskallelse. Vaksamhet är vårt sätt att leva, inte bara under advent utan alltid. Och vi gör det i glädje och tillit: vi vet vem som är husets Herre. Även hans skenbara frånvaro talar om honom och får vår längtan att växa.

Allt talar om honom. Han talar genom allt. Bönen fortgår. Dialogen tar inte slut. ”Gud är trofast... han skall ge er fasthet ända till slutet.” Och slutet är bara början på något så stort och underbart att vi aldrig kan föreställa oss det: gudomliggörelsen, härligheten, evigheten – men just därför gäller det att inte somna utan vaka. ”Håll er alltid vakna”, det är Guds uppmaning och bön till oss. Och advent är det gyllene tillfället att svara: ”Ja, Herre, mitt hjärta är vaksamt. Kom, Herre, och dröj inte”.